

Till: Finansdepartementet
Diarienummer: Fi2022/02813
Remissyttrande från: Sveriges Kvinnoorganisationer
Datum och ort: 2022-10-30, Stockholm

Remiss av promemorian Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor med bil

Sammanfattning av förslaget

Regeringen har i promemorian Fi2022/02813 Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor med bil lämnat förslag om ändringar i bestämmelserna för avdragsmöjligheter för resor till och från arbete. Det nya förslaget innebär att det tidigare föreslagna färdmedelsneutrala systemet med skattereduktion och regional differentiering inte införs och att nuvarande regelverk behålls. Nivåerna för ersättning för drivmedel höjs inom det befintliga ramverket.

Sveriges kvinnoorganisationer avstyrker förslaget i sin helhet

Förslaget beräknas öka statens utgifter med 1,6 miljarder kronor jämfört med årets nivåer. Bedömningen är att förslaget framförallt gynnar mäns ekonomi och är ett steg i fel riktning för den ekonomiska jämställdheten.

Den beslutade skattereduktionen syftade till att minska skattefelet och antalet "chanstagare" som nyttjar avdraget i högre utsträckning än de har rätt till. Reseavdraget har störst skattefel i inkomstdeklarationerna.¹ Med det bibehållna avdraget införs inte den automatiserade inrapporteringen av arbetsställe från arbetsgivare, vilket innebär att skattefelet kan förväntas vara kvar på samma nivå som tidigare. Vidare införs inte det föreslagna taket för skattelättnad samtidigt som ersättningen höjs. Detta kan förväntas bidra till en ökning av skattefelet. Män gör större skattefel än kvinnor och har också en högre benägenhet att skattefuska. I stickprovskontroller står män för en större del av skattefelet i reseavdraget. Den tidigare föreslagna skattereduktionen skulle bidra till att minska fusket med reseavdraget och därmed eliminera en ojämställdhet i skattesystemet. Denna effekt uteblir nu.

¹ Enklare skatter för ökad jämställdhet? Beskattningen och de jämställdhetspolitiska målen. Rapport 2007:2, Skatteverket.

Den tidigare beslutade skattereduktionen innebar en förändring i konstruktionen av reseavdraget. Istället för ett avdrag som minskar inkomstskatten innebar förslaget en ändrad skatteordning och att avdraget gjordes om till en reduktion. Detta innebär att personer som tjänar över brytgränsen för statlig inkomstskatt inte skulle kunna sänka sin högre skattesats på inkomster över brytgränsen då denna skulle komma innan reduktionen i skatteuträkningen. Detta innebär att det framförallt är höginkomsttagare som tjänar på ett bibehållet och utökat reseavdrag. 2022 var brytgränsen 48 000 kronor. Av de som tjänar mer än så är 73 procent män.

Det tidigare beslutade taket för ersättning införs inte heller. Det tak på 13 650 kr som skulle införas utgår och en pendlare som åker 50 km enkel väg till jobbet beräknas istället få 21 600 kr om denna tjänar över brytpunkten för statlig inkomstskatt. Detta gynnar bilister som kör längre sträckor, i högre utsträckning män. Förslaget innebär en utökning av skillnaderna och ojämställdheten jämfört med den beslutade skattereduktionen som bedömdes utjämna skillnaderna i hur kvinnors och mäns resande och arbete främjas i skattesystemet.

Antalet personer som kan göra skatteavdrag med det nya förslaget minskar med 290 000 jämfört med den beslutade skattereduktionen. De som beräknades tillkomma i underlaget var personer som reser medellånga sträckor kollektivt, alltså främst kvinnor. Skattereduktionen var färdmedelsneutral vilket innebär att lika stor ersättning utgår oavsett om resan gjorts i bil eller med tåg. Höjningen av ersättningsnivåerna i nuvarande förslag gäller endast fossila drivmedel och kommer därmed framförallt gynna män.

I promemorian framgår att det bibehållna och utökade avdraget syftar till att gynna arbetspendlande på landsbygden. I konsekvensanalysen framgår dock att förslaget innebär en skatteförlust om 6,8 miljarder kronor för kommunerna. 1,7 miljarder av dessa tillkommer till nuvarande system i och med höjningen av ersättningsbeloppen. Framförallt landsbygdskommuner beräknas omfattas av skattebortfallet. Finansieringen av välfärden i hela landet måste säkras och såväl kvalitet som arbetsvillkor förbättras. Eventuella minskningar av kommunernas skatteintäkter behöver därför kompenseras.

Det framgår i konsekvensanalysen att resande med kollektivtrafik och kvinnor är förlorare med detta förslag relativt den tidigare beslutade skattereduktionen. Den ekonomiska ojämställdheten bedöms öka. Att regeringen ändå väljer att gå fram med ett sådant förslag anser vi är mycket olyckligt.

Av dessa skäl avstryker Sveriges Kvinnoorganisationer promemorians förslag i sin helhet.